

Γραμμική Άλγεβρα 1

Ολοήμερο Εργαστήριο 4

Α. Νικολιδάκης– Μ. Λουκάκη

1. Ποια από τα επόμενα υποσύνολα $\{b = (b_1, b_2, b_3), b_i \in \mathbf{R}\}$ του $\mathbf{R}^3$ είναι πράγματι υπόχωροι;

- 1) Τα διανύσματα b που ικανοποιούν $b_1 = 0$.
- 2) Τα διανύσματα b που ικανοποιούν $b_1 \geq 0$.
- 3) Τα διανύσματα b που ικανοποιούν $b_1 = 1$.
- 4) Τα διανύσματα b με $b_1 b_2 = 0$.
- 5) Το μεμονωμένο διάνυσμα $b = (0, 0, 0)$.
- 6) Όλοι οι γραμμικοί συνδιασμοί των δύο διανυσμάτων $x = (1, 1, 0), y = (2, 0, 1)$.
- 7) Τα διανύσματα b που ικανοποιούν $b_3 - b_2 + 3b_1 = 0$.
- 8) Τα διανύσματα b που ικανοποιούν $b_2 = b_1^2$.
- 9) Τα διανύσματα b με b_2 ρητό.

Απάντηση 1) Ναι (μάλιστα παράγεται από τα $(0, 1, 0)$ και $(0, 0, 1)$) μπορείτε να το δείτε με τον κλασικό τρόπο (αθροίσματα και πολ/σια με αριθμό μένουν μέσα στο σύνολο) ή πιο εύκολα είναι ο μηδενόχωρος του πίνακα $[1\ 0\ 0]$.

- 2) Όχι π.χ. το $(1, 0, 0)$ ανήκει σ' αυτό το σύνολο ενώ το $-1 \cdot (1, 0, 0)$ δεν ανήκει.
- 3) Όχι, το $(0, 0, 0)$ δεν ανήκει στο σύνολο.
- 4) Όχι, π.χ. τα $(1, 0, 0)$ και $(0, 1, 0)$ ανήκουν στο σύνολο ενώ το άθροισμά τους δεν ανήκει.
- 5) Ναι
- 6) Ναι πάντα οι γραμμικοί συνδιασμοί αποτελούν υπόχωρο (το έχω κάνει στην τάξη).
- 7) Ναι, μπορείτε να το δείτε με τον κλασικό τρόπο (αθροίσματα και πολ/σια με αριθμό μένουν μέσα στο σύνολο) ή πιο εύκολα είναι ο μηδενόχωρος του πίνακα $[1\ -1\ 3]$.
- 8) Όχι, π.χ. το $(1, 1, 0)$ ανήκει στο σύνολο ενώ το πολ/σίό του $2 \cdot (1, 1, 0)$ δεν ανήκει.
- 9) Όχι, π.χ. το $(1, 1, 0)$ ανήκει στο σύνολο ενώ το πολ/σίό του $\sqrt{2} \cdot (1, 1, 0)$ δεν ανήκει.

2. 1) Ανήκει το διάνυσμα $(1, -1, 0)$ στον υπόχωρο που παράγεται από το διάνυσμα $(1, 0, 1)$;
- 2) Ανήκει το διάνυσμα $(1, -1, 0, 3)$ στον υπόχωρο που παράγουν τα διανύσματα $(1, 0, 1, 7)$ και $(-1, 1, 0, -3)$;

Απάντηση 1) Όχι γιατί δεν είναι πολ/σίό του.

- 2) Το $(1, -1, 0, 3)$ είναι φανερά $-1 \cdot (-1, 1, 0, -3)$ και επομένως ανήκει στον υπόχωρο που παράγουν τα $(1, 0, 1, 7)$ και $(-1, 1, 0, -3)$.

3. Ποιές από τις επόμενες περιγραφές είναι σωστές ; Οι λύσεις x του

$$Ax = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

σχηματίζουν επίπεδο, ευθεία, σημείο, υπόχωρο, μηδενόχωρο του A , χώρο στηλών του A .

Απάντηση Οι λύσεις αποτελούν υπόχωρο, τον μηδενόχωρο του A και σχηματίζουν ευθεία (γιατί; δείτε ότι στην λύση θα έχω μία ελεύθερη μεταβλητή την z και οι λύσεις σας είναι της μορφής $z(-2, 1, 1)$).

4. Εξετάστε εαν τα ακόλουθα είναι σωστά ή λάθος, δικαιολογώντας πλήρως τις απαντήσεις σας Δίνεται το m επί n σύστημα $Ax = b$.

- 1) Τα διανύσματα b που δεν περιέχονται στον χώρο $R(A)$ αποτελούν γραμμικό υπόχωρο του R^m .
- 2) Εάν $R(A)$ περιέχει μόνο το μηδενικό διάνυσμα, τότε ο A είναι ο μηδενικός πίνακας.
- 3) Ο χώρος στηλών του πίνακα $2A$ είναι ίσος με τον χώρο στηλών του A .

4) Ο χώρος στηλών του πίνακα $A - I$ είναι ίσος με τον χώρο στηλών του A .

- Απάντηση 1)** Λάθος (δείτε ότι το μηδενικό διάνυσμα δεν ανήκει σ' αυτό το σύνολο αφού ανήκει στο $R(A)$.)
2) Σωστό (όλες οι στήλες του A πρέπει να είναι το μηδενικό διάνυσμα).
3) Σωστό (πολ/σια διανυσμάτων παράγουν τον ίδιο υπόχωρο με τα ίδια τα διανύσματα.)
4) Λάθος (δείτε π.χ. τί γίνεται αν $A = I$ τότε ο χώρος στηλών του A είναι όλο το R^n ενώ ο χώρος στηλών του $A - I = 0$ είναι το μηδενικό διάνυσμα.)

5. 1) Κατασκευάστε έναν 3 επί 3 πίνακα του οποίου ο χώρος στηλών περιέχει τα διανύσματα $(1, 1, 0)$ και $(1, 0, 1)$ αλλά δεν περιέχει το $(1, 1, 1)$.
2) Κατασκευάστε έναν 3 επί 3 πίνακα του οποίου ο χώρος στηλών είναι μια ευθεία.

Απάντηση 1) Για παράδειγμα $\begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$.

2) Π.χ. $\begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$.

6. Ποια συνθήκη πρέπει να πληρούν τα b_1, b_2, b_3 , ώστε το διάνυσμα (b_1, b_2, b_3) να ανήκει στο χώρο στηλών του πίνακα

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & -2 \\ 2 & 5 & -4 \\ 4 & 9 & -8 \end{bmatrix}.$$

Απάντηση Λύνουμε το σύστημα $Ax = b$ όπου $b = (b_1, b_2, b_3)$. Ο επαυξημένος του είναι

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & -2 & b_1 \\ 2 & 5 & -4 & b_2 \\ 4 & 9 & -8 & b_3 \end{array} \right] \rightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & -2 & b_1 \\ 0 & 1 & 0 & b_2 - 2b_1 \\ 0 & 1 & 0 & b_3 - 4b_1 \end{array} \right] \rightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & -2 & b_1 \\ 0 & 1 & 0 & b_2 - 2b_1 \\ 0 & 0 & 0 & b_3 - 2b_1 - b_2 \end{array} \right].$$

Άρα το σύστημα έχει λύση (και συνεπώς το b ανήκει στο χώρο στηλών του A) αν και μόνο αν $b_3 - 2b_1 - b_2 = 0$.